

PROIECTAREA ACTIVITĂȚII EDUCATOAREI DUPĂ SCENARIUL DIDACTIC- MATERIAL SUPORT ÎN SPRIJINUL APLICĂRII NOULUI CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

**Prof. Ana-Cristina DAVID,
Grădinița cu Program Prolungit nr.7 Deva, jud. Hunedoara**

Proiectarea didactică reprezintă procesul deliberativ de anticipare motivată a componentelor actului didactic, adică acel demers care apelează la creativitatea și libertatea educatoarei de a construi un program educativ asumat, bazat pe obiective și ținte precise, pe un conținut adaptat circumstanțelor concrete și particulare.

A realiza o proiectare eficientă a activității cu copiii preșcolari este o condiție, și poate singura, prin care se poate garanta reușita ei. Dar pentru realizarea unei proiectări eficiente este nevoie de câteva demersuri care premerg demersul didactic, și, ne referim, în primul rând, la cunoașterea particularităților fiecărui copil și a grupei în ansamblu.

În proiectarea procesului didactic, educatoarea se va raporta la trei cadre de referință: activitatea anterioară momentului în care se realizează proiectarea pentru a ține cont de aspectele pozitive (în vederea repetării și reconsiderării lor); situația existentă (condițiile concrete în care se desfășoară demersul didactic, resursele materiale și, mai ales, resursele umane); activitatea viitoare, rezultatele care urmează a fi realizate (pentru a asigura continuitatea dezvoltării și a învățării care o condiționează).

Atunci când începem activitatea de proiectare a unei zile de activitate cu copiii, trebuie să ținem cont de următoarele întrebări:

- **Despre ce vrei să discuți cu copiii? Care e tema zilei?**
- **Ce vrei să învețe/să obțină copiii și cum vrei să-i ajuți să facă acest lucru?**

Cel mai ușor mod de a proiecta activitatea unei zile este aceea de a gândi scenariul ei.

SCENĂRIU, *scenarii*, s. n. Textul succint al unei piese de teatru, al unui spectacol său al unui film, de obicei împreună cu indicațiile tehnice și de regie. – Din fr. **scénario**, it. *scenario*. (din DEX 2009).

Pentru scenariu, trebuie să ținem cont de următorii pași:

- Scrieți un scenariu care poate fi realizat cu ușurință.
- Scrieți acțiunile și descrieți-le în ordinea în care se vor derula.
- Gândiți tot scenariul ca o poveste, într-un demers global în care granițele dintre activități dispar.
- Folosiți dialogul.
- Povestiți lucrurile într-un mod vizual. Imaginația fiecărei educatoare e uriașă! Folosiți-o când concepeți scenariul unei zile.

Întreg programul zilei se desfășoară prin joc, dar nu un joc întâmplător, ci unul organizat, în care copilul are prilejul să exploreze medii diferite și să îndeplinească sarcini fie individual, fie în grup. Educatoarea are rolul unui ghid atent, organizând în așa fel activitatea încât, să le ofere

copiilor o paletă variată de opțiuni, care să permită realizarea celor propuse la începutul abordării programului.

În activitățile integrate accentul va cădea pe grup și nu pe întreaga clasă, în care o idee transcende granițele diferitelor discipline și organizează cunoașterea în funcție de noua perspectivă, respectând tema de interes.

Varietatea materialelor spre care sunt orientați copiii, îi încurajează pe aceștia să se manifeste, să observe, să gândească, să-și exprime liber ideile, să interpreteze date, să facă predicții.

EXEMPLU:

Am ales să descriu **SCENARIUL ZILEI** pentru o zi de primăvară, în care tema zilei este: **“Bine ai venit, primăvară!”**, la o grupă mică.

Ora 8,00. Sosirea la grădiniță.

Copiii încep rând pe rând să sosească la grădiniță. Este perioada în care educatoarea îi primește zâmbind și are pentru fiecare câte o vorbă bună.

Este momentul **SALUTULUI**:

-., *Ce rochiță frumoasă ai astăzi Cosmina! E cumva o ocazie specială?”* ...

-., *Mă bucur că azi ești mai vesel ca ieri, Andrei!”* ...

-., *Ți-a înghețat năsucul, Vlad! E frig afară?”* “... ”

-., *Bravo Tudor! Azi ai salutat foarte frumos colegii, când ai intrat în sala de grupă!”* ...

Toate aceste scurte comunicări reprezintă mesaje educative pozitive pe care copiii le primesc încă de la intrarea pe ușa sălii de grupă. Educatoarele pot aborda o formă de salut specifică fiecărui copil, care să se transforme într-o rutină. Spre ex. cu unii să se îmbrățișeze, cu alții să bată palma sau o altă formă distractivă de salut, care să creeze încă de la debutul zilei o stare de relaxare și bună dispoziție copiilor. Educatoarea va îndruma copiii spre alegerea unui centru la care doresc să lucreze sau să se joace.

“-V-am pregătit mai multe jocuri și materiale la măsuțe și rafturi. Voi vă alegeți ce doriți să faceți și dacă aveți nevoie de ajutor, eu sunt aici să vă ajut!”

JOCURILE ȘI ACTIVITĂȚI LIBER ALESE, se vor desfășura pe **6 centre de interes** deschise pentru copii, la care fiecare copil va avea posibilitatea să stea 10,15 sau mai multe minute, în funcție de interesul pe care-l suscită materialele și tema propusă.

Artă: *“Modelăm floricele”-modelaj cu plastilină*

Construcții: *“Construim un gard pentru grădina cu legume”-lego*

Biblioteca: *“Citim imagini despre primăvară”-imagini din calendar*

Joc de rol: *“De-a grădinarii iscusiți”-joc cu unelte de grădărit*

Știință: *“Cum cresc florile?”-observare spontană*

Pe măsură ce intră în sala de grupă copiii sunt informați de către educatoare în legătură cu centrele și materialele pregătite, iar aceștia își aleg materialele, partenerii de joc, educatoarea având rolul de a interveni doar atunci când copiii solicită acest lucru sau când nu pot rezolva un diferend apărut spontan. La centrele de interes permanente vor exista și alte materiale în acord cu tema săptămânii, pe care copiii vor avea libertatea de a le utiliza: jocuri de masă, jetoane,

cartonașe cu numere corespondente ale unor grupe de obiecte legate de anotimpul primăvara, coșuleț cu legume de primăvară din plastic, etc.

Urmează pregătirea pentru micul dejun, cu întreruperea altor activități și spălarea pe mâini. Toate acestea sub atenta supraveghere a educatoarei.

Ora 8,30-9. RUTINĂ. Copiii servesc micul dejun. Educatoarea îi însoțește pe copii la masă, le acordă sprijin, le dă sfaturi, îi laudă, apreciază un anumit comportament, le corectează comportamentele sau obiceiurile proaste, ș.a.m.d. Apoi copiii se întorc în sala de grupă.

9- 9,15. RUTINĂ. Întâlnirea de dimineață (salutul, prezența, calendarul naturii, calendarul zilei) : Educatoarea invită copiii pe covor la Întâlnirea de dimineață.

Copiii cântă: *“Mâinile le-ntindem/Toți să ne cuprindem/Ziua cea plăcută/ S-o primim la grupă.”*

“Bună dimineața, Toate florile-s aici/ Toate sunt prezente/ Cu petale mari și mici colorate de pitici/ Toate florile-s aici? Cine, cine, cine e aici?”

Fiecare copil își spune numele și la panou se observă copiii absenți.

Apoi copiii se așază în semicerc, iar educatoarea cât mai aproape de ei, închide cercul.

Educatoarea inițiază o discuție liberă despre născutul înghețat cu care au intrat copiii în sala de grupă dimineața, cu păreri legate de ceea ce observă ei chiar în momentul respectiv pe fereastră sau au văzut în jurul lor la venirea la grădiniță: cum erau geamurile mașinilor, cum erau îmbrăcați oamenii, etc. Tot educatoarea îi va informa pe copii în legătură cu data din calendar.

9,15-11,00. ACTIVITĂȚI DIN DOMENIUL EXPERIENȚIAL. RUTINE. TRANZIȚII.

RUTINĂ. Este momentul pentru mișcarea zilnică, care poate și ea să fie transformată în RUTINĂ, dacă exercițiile sunt repetate zilnic (**10 min.**)

“Ca să fim copii voinici

Facem sport încă de mici,

Alergăm ca iepurașii

Și zburăm ca fluturașii

Facem tumbe fel de fel

Ca și ursul Martinel,

Sărim cum ne e pe plac

Ca broscuțele pe lac.

Însă cel mai bine-i că,

Facem și gimnastică

1,2,1,2 Faceți toți la fel ca noi!”(se repetă de 2-3 ori)

D.L.C. + D.O.S. Copiii sunt invitați să se așeze pe pernuțe pe covor și educatoarea prezintă apoi copiilor un set de imagini cu și despre primăvară. Se pun întrebări clare, scurte, precise:

“- Ce observați voi în aceste imagini?”(...)

“- Ce flori cunoașteți voi?” (...)

“-Unde cresc florile?”(...)

-Astăzi o să vă citesc povestea: “Când înfloresc florile?”

Educatorea începe lecturarea poveștii simultan cu prezentarea, pe rând, a 3 planșe sugestive pentru text. Folosește un ton cald, calm, expresiv și citește povestea de la un capăt la altul, fără întrerupere.

După lecturarea, se poartă discuții libere pe marginea textului, cu tema: “*Cum îngrijim florile? și De ce iubim florile?*”

Copiii sunt încurajați să pună întrebări și să povestească din experiența lor. Li se cere părerea în legătură cu motivul pentru care iubim florile. Se organizează o scurtă ședință de **brainstorming**.

Se discută despre situații din viața reală. Se adresează întrebări despre cauză și efect: “dacă...” cauza, “ce...” efectul. **(20 min.+15 min.)**

Educatorea scoate apoi o “baghetă magică” și o prezintă copiilor:
“-Zâna Primăvară mi-a dat această baghetă magică cu care eu o să vă transform astăzi pe toți în flori de primăvară. Acum, eu o să vă ating cu ea și toate florile vor adormi!” se repetă de mai multe ori și cu ridicări în picioare, exerciții ușoare de răsucire **(5 min.)**

D.P.M.-Acum o să facem un concurs la care vor participa toate “florile”!

Este momentul în care copiii se împart în două echipe și fiecare copil primește un ecuson cu însemnele echipei din care face parte: *ghiocei* sau *viorele*.

Echipele sunt așezate pe două șiruri, aliniate la linia de start, iar copiii sunt instruiți cum se va desfășura concursul și care sunt regulile de joc: pornim doar la semnal (fluier), alergăm până la semnul indicat de educatoare, luăm de acolo un jeton cu floarea-simbol a echipei din care facem parte, o dăm următorului copil din echipa noastră și apoi ne așezăm la spatele rândului.

Se execută jocul de probă, apoi se trece la desfășurarea jocului propriu-zis. **(20 min.)**

Se încheie jocul-concurs, se fac aprecieri pozitive și se împart stimulente.

D.E.C.1+ D.E.C.2 - După executarea jocului, educatoarea invită copiii să se așeze la măsuțe, unde îi așteaptă materialele pregătite pentru pictură. Copiii observă materialele de lucru și li se prezintă tema de pictură: “*Ghiocel-mititel*”. Se dau indicații de lucru, apoi copiii execută pictura cu ajutorul pensulei și a acuarelei. După finalizarea lucrărilor copiii își aduc lucrările pentru a fi expuse pe o sfoară cu cârlige și se face o autoevaluare și o evaluare a lucrărilor. Nu se fac aprecieri negative, dar se poate cere opinia copilului care n-a respectat sarcina de lucru, de maniera: “-Tu ce crezi că ai fi putut face ca lucrarea ta să fie mai frumoasă?”... **(20 min.+10 min.)**

TRANZIȚIE: “*Câte unul pe cărare, mergem să udăm o floare!*”**(5 min.)**

După ce copiii s-au destins puțin prin mișcare, prin executarea tranziției, este momentul ca ei să se așeze din nou pe covor, pentru că urmează o activitate de audiție muzicală. Copiii audiază cântecul: “*Ghiocelul*”, simultan cu observarea câtorva imagini cu floarea de ghiocel: în tablouri, în imagini, pe internet, etc. **(10 min.)**

11,00-11,45 JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER ALESE.

Educatorea propune copiilor câteva jocuri recreative:

“-Unde s-a ascuns ghiocelul?” –joc de socializare

“-Ocolește pomișorul!”-joc de mișcare

“-Tăranul e pe câmp”-joc cu cânt

În măsura în care timpul le permite, copiii pot trece la alte activități de la centrele de interes, care le fac plăcere.

La sfârșitul zilei, educatoarea face câteva aprecieri generale legate de desfășurarea jocurilor și le cere copiilor părerea despre cum ar dori ei să se desfășoare jocurile de a doua zi sau ce ar vrea să facă la grădiniță. Se face o trecere în revistă a tuturor jocurilor și activităților realizate pe parcursul zilei.

Apoi se revine la **RUTINE**, pentru că se apropie momentul servirii mesei de prânz. Copiii trebuie să lase jucăriile în ordine și să meargă să se spele pe mâini.

ACTIVITATEA DE DUPĂ-AMIAZĂ

Ora 12-12,30.

Activitatea de servire a mesei de prânz, continuă cu activitatea de pregătire a copiilor pentru perioada de relaxare și odihnă. Copiii sunt încurajați, învățați să se dezbrace/îmbrace singuri, cei mai mici sunt ajutați și sprijiniți. Este momentul activităților de dezvoltare personală, dar și al rutinelor.

Educatoarea traversează apoi o perioadă în care alături de supravegherea, de liniștirea, de crearea sentimentului de siguranță și asigurarea climatului optim pentru odihna copiilor, se poate ocupa de completarea documentelor școlare, poate realiza studiu individual sau poate confecționa material didactic.

Odată cu deșteptarea copiilor, reintră în scenă **RUTINELE ȘI ACTIVITĂȚILE DE DEZVOLTARE PERSONALĂ.**

Ora 15,30-17.

Copiii se așază la măsuțe sau se grupează în funcție de activitățile propuse de educatoare: unii vor desena, alții vor colora, alții vor construi sau vor modela.

Câțiva vor vrea să asculte o poveste.

Educatoarea le va pune la îndemână imaginile citite în perioada de dimineață și copiii vor vorbi despre ele. Alții se vor juca de-a „florile”, vor cânta sau vor repeta poezia învățată ieri.

Este perioada **ACTIVITĂȚILOR RECUPERATORII, a ACTIVITĂȚILOR RECREATIVE** și a celor **DE DEZVOLTARE A APTITUDINILOR INDIVIDUALE.** Educatoarea va fi în permanență alături de copii, sprijinindu-i în activitățile individuale sau de grup alese.

Ora 17-17,30.

Copiii încep rând pe rând să plece, împăcați că a mai trecut o zi în care d-na lor educatoare i-a lăudat pentru ce au desenat sau au modelat, mulțumiți pentru că astăzi au făcut un concurs tare antrenant și s-au jucat cu cei mai buni prieteni ai lor.

SALUTUL DE PLECARE este la fel de important ca și cel de la sosire.

Marea artă a educatoarei este aceea de a fi o artistă deosebită și de a da, în fiecare clipă, „marea reprezentație” în fața micilor spectatori implicându-i și pe ei.